

| | | | |
|--|---|---|-------------------|
| Steller: | J. van Dijk | Datum: | 14 september 2009 |
| AB: | Datum: | 21 september 2009 | |
| Onderwerp: | Wet investeren in jongeren (WIJ) | | |
| Consequenties voor P&O? | Nee | Paraaf P&O: | |
| Financiële consequenties? | Nee | Paraaf Fin. beleidsmedewerker/Controller: | |
| Advies P&O/Controller/Fin. Beleidsmedewerker: | | | |
| Afgestemd met: | | | |
| Advies: | <ul style="list-style-type: none"> ▪ Overgaan tot vaststelling van de voorliggende conceptverordeningen. ▪ Hierbij het voorbehoud maken dat deze vaststelling eerst definitief is en de verordeningen pas gepubliceerd en toegepast kunnen worden, nadat alle GR-gemeenteraden besloten hebben deze bevoegdheid over te dragen aan het AB . | | |
| Besluit AB: | | | |
| Openbaar ? | Ja | | |

Aldus besloten

het Algemeen Bestuur van de ISD Midden-Langstraat

A.E.W van Limpt
secretaris

Mr. U. Santi
voorzitter

Onderwerp : Wet investeren in jongeren (WIJ)

Toelichting:

Met ingang van 1 oktober 2009 treedt de WIJ in werking. In eerste instantie is deze van toepassing op de nieuwe instroom. Vanaf uiterlijk 1 juli 2010 is de wet ook van toepassing op de jongeren die voor 1 oktober 2009 WWB ontvangen.

De colleges en raden zijn gevraagd hun bevoegdheden/verantwoordelijkheden overeenkomstig de WWB-systematiek onder te brengen bij het bestuur van de ISD. Als deze vraag bevestigend wordt beantwoord, is het dagelijks bestuur belast met de uitvoering van de Wij en het algemeen bestuur verantwoordelijk voor het bepalen van het beleid en het vaststellen van een aantal verordeningen.

Verwacht wordt dat begin oktober hierover meer duidelijk zal zijn. Om slagvaardig te kunnen werken, gaat de voorkeur er naar uit dat het algemeen bestuur op 21 september 2009 onder voorbehoud van de gemeentelijke besluitvorming de navolgende verordeningen vaststelt. In dat geval wordt de uitvoering niet vertraagd. Voor zover de gemeentelijke besluitvorming niet tijdig plaats vindt, ontstaat er een vacuüm. De jongere kan geen werkleeraanbod worden gedaan en het is niet mogelijk de inkomensvoorziening te bieden op basis van de vereiste verordeningen. In dat geval moet de meest gunstige regeling voor de jongere geboden worden.

De wetgever heeft de gemeenten belast met de uitvoering van de Wet investeren in jongeren (WIJ). De WIJ wordt in medebewind uitgevoerd. In de WIJ is evenals in de Wet werk en bijstand (WWB) het college verantwoordelijk gesteld voor de uitvoering (artikel 11 WIJ). De gemeenteraad heeft daarentegen de verplichting op een aantal terreinen beleid vast te stellen en in een verordening vast te leggen (artikel 12 WIJ). Bij verordening dient de gemeenteraad regels te stellen:

- over de inhoud van een werkleeraanbod;
- over de verlaging van de inkomensvoorziening bij verwijtbaar gedrag;
- over het verlagen of verhogen van de norm voor bepaalde categorieën jongeren en onder welke voorwaarden dat gebeurt;
- over het te voeren beleid op het gebied van fraudebestrijding en
- met betrekking tot de cliëntenparticipatie

Om gemeenten bij de uitvoering van deze opdracht te ondersteunen stelt het ministerie van SZW over de eerste drie onderwerpen modelverordeningen beschikbaar. Daarbij zijn de bestaande VNG-modelverordeningen m.b.t. de WWB zowel redactioneel als inhoudelijk het uitgangspunt geweest. Ten aanzien van cliëntenparticipatie en het beleid op het gebied van fraudebestrijding zijn geen modelverordeningen aangeboden. Dat vindt zijn aanleiding in de volgende overwegingen: allereerst is van belang dat de bestaande WWB-verordeningen met zeer beperkte aanpassingen omgezet kunnen worden in WIJ-verordeningen, hetzij in de vorm van een afzonderlijke WIJ-verordening, hetzij als gecombineerde WWB/WIJ-verordening. De VNG heeft in het verleden voor die onderwerpen geen WWB-modellen ontwikkeld.

Gecombineerde WIJ-WWB verordeningen?

De vijf verordeningen die de gemeenteraad in het kader van de WIJ moet vaststellen betreffen dezelfde onderwerpen als voor de WWB-verordeningen geldt. Het is echter niet realiseerbaar om van alle verordeningen een WIJ-WWB-combinatie te maken. Ten aanzien van de cliëntenparticipatie is dit echter wel mogelijk.

De verordeningen

1. Verordening werkleeraanbod

In de verordening Werkleeraanbod wordt het gemeentelijk beleid vastgelegd m.b.t. de inhoud van het werkleeraanbod dat onder voorwaarden aan jongeren dient te worden gedaan. De jongere moet uit de verordening kunnen afleiden welke voorzieningen het college kan inzetten om het doel, de duurzame

arbeidsparticipatie, te bereiken. Tevens kan in de verordening worden bepaald voor welke doelgroepen welke voorzieningen bij voorrang kunnen worden ingezet.

De WIJ-verordening wijkt af van de WWB-verordening. Niet alle voorzieningen uit de re-integratieverordening zijn voor jongeren beschikbaar zijn. Dat geldt bijvoorbeeld voor participatieplaatsen en voor vrijlating van inkomsten uit arbeid. Voorts geldt dat de re-integratieverordening WWB uitdrukking moet geven aan een evenwichtige benadering van de doelgroepen van de WWB (artikel 8, tweede lid, onderdeel a WWB), terwijl in de WIJ geldt dat jongeren een recht krijgen op een werkleeraanbod en gemeenten de verplichting krijgen hen zo'n aanbod te doen. Het re-integratie-instrumentarium zal dus met voorrang aan jongeren ter beschikking moeten worden gesteld.

Afstemmings- en handhavingsverordening WIJ

Het gemeentelijk beleid m.b.t. het verlagen van de inkomensvoorziening vanwege verwijtbare gedragingen, dient vastgelegd te worden in een verordening. De reikwijdte van die verordening is echter beperkter van aard dan de afstemmingsverordening WWB. Naast de, ook in de WWB omschreven verplichtingen als inlichtingen-, medewerkings- en identificatieplicht, zijn er ook specifieke verplichtingen voor de jongere, gekoppeld aan het werkleeraanbod. Dit vraagt om een andere uitwerking. Voor andere onderdelen geldt dat deze weer niet van toepassing kunnen zijn, bijv. tekortschietend besef van verantwoordelijkheid, een maatregelgrond in de WWB maar niet in de WIJ.

Toeslagenverordening

In de Toeslagenverordening wordt het gemeentelijk beleid vastgelegd m.b.t. de toeslagen en verlagingen die kunnen worden toegepast op de centraal geregelde normen die voor jongeren van 18 tot 27 jaar gelden. Omdat verschil in terminologie (bijstandsnormen WWB en normen WIJ en veelvuldige verwijzing naar artikelen in de materiewetten een gecombineerde WIJ-WWB-verordening is een specifieke WIJ-verordening gemaakt.

De uitgangspunten die in het verleden zijn bepaald in het kader van de WWB zijn in deze verordening verwerkt. Het is immers niet de bedoeling van de WIJ om een afwijkend inkomensbeleid te gaan hanteren, maar louter de jongere een recht op een werkleeraanbod te bieden door de gemeente te verplichten zo'n aanbod te doen.

Een afwijkende regeling verdraagt zich ook niet met de normering van de jongeren die op basis van de overgangsregeling tot uiterlijk 1 juli 2010 onder de WWB blijven vallen.

Na afloop van de overgangsperiode zal de Toeslagenverordening WWB aangepast moeten worden. Vanaf dat moment is de toeslagenverordening alleen nog van toepassing voor personen van 27 tot 65 jaar.

Handhavingsverordening

In de Handhavingsverordening worden regels gesteld over de wijze waarop misbruik en oneigenlijk gebruik van het werkleeraanbod en de inkomensvoorziening worden tegengegaan. Voor deze verordening geldt dat een combinatie met de Handhavingsverordening WWB goed mogelijk is. Het handhavingsbeleid zal voor jongeren en bijstandsgerechtigden niet of nauwelijks uiteen lopen. Het handhavingsinstrumentarium in het kader van de WWB is evenzeer toepasbaar in de WIJ.

De handhavingsverordening WWB is als afzonderlijk hoofdstuk verwerkt in de afstemmings- en handhavingsverordening WWB. Hiervoor is ook gekozen bij de WIJ. Het te voeren beleid op het gebied van fraudebestrijding is met verwijzing naar hoofdstuk 5 van de afstemmings- en handhavingsverordening WWB opgenomen in de afstemmingsverordening WIJ.

Verordening Cliëntenparticipatie

De verordening Cliëntenparticipatie dient regels te bevatten over de wijze waarop jongeren betrokken worden bij de uitvoering van de WIJ. Dergelijke regels zijn al gesteld voor bijstandsgerechtigden (ex artikel 47 WWB). Die regels moeten zowel in de WWB als in de WIJ inhouden dat er een vorm van periodiek overleg is tussen de doelgroep en het college (zie ook artikel 12, tweede lid WIJ).

De verordening klantenraad gemeenten Heusden, Loon op Zand en Waalwijk is geschikt gemaakt om ook de participatie van jongeren in te regelen. Het principiële bezwaar dat in een verordening niet meerdere wetten worden uitgewerkt weegt minder zwaar, omdat aan de verordening

Cliëntenparticipatie voor de bijstandsgerechtigde en de jongere geen individuele rechten zijn te ontlenen. De regering heeft ook aangegeven dat het voor de hand ligt om aan te sluiten bij bestaande vormen van cliëntenparticipatie in het kader van de WWB (zie Kamerstukken II 2008-2009, 31 775, nr. 7, p. 23). Gekozen is dus voor een gecombineerde verordening.

Beleidsregels

Beleidsregels terugvordering, verhaal en incasso

Ook in het kader van de WIJ zal beleid geformuleerd moeten worden om terugvordering, verhaal en incasso mogelijk te maken. De betreffende voorstellen zullen nog worden gepresenteerd aan het DB. Ook hier geldt dat zo veel als mogelijk aangesloten wordt bij de bepalingen van de WWB.

Aanpassing overige regelgeving

De inwerkingtreding van de WIJ heeft gevolgen voor de uitvoering van andere regelingen. Hieronder wordt beschreven welke gevolgen dat voor andere regelingen zijn en welke consequenties dat heeft:

Toeslagenverordening WWB

In de eerste plaats is de doelgroep van de WWB kleiner geworden en beperkt tot personen van 27 jaar of ouder. Niettemin is de WWB, gelet op het overgangsrecht, in zijn huidige vorm (tekst tot 1 juli 2009) voorlopig nog van toepassing op jongeren die op 30 september 2009 aanspraak maken en vanaf die datum onafgebroken algemene bijstand ontvangen, tot uiterlijk 1 juli 2010. Om die reden hoeft de Toeslagenverordening WWB op dit moment nog niet aangepast te worden. Aanpassing zal eerst per 1 juli 2010 beslag dienen te krijgen. Aandachtspunten bij die aanpassing zijn:

- beperking doelgroep tot personen 27 jaar en ouder. De doelgroep is veelal in de tekst van de Toeslagenverordening WWB omschreven;
- vervallen van de leeftijdsverlaging voor 21/22-jarigen;
- specifieke regeling voor een jongere met bijstandsgerechtigde partner.

Verordening langdurigheidstoeslag, minimaverordeningen, gemeentelijke beleidsregels

Deze regelingen zullen gescreend worden op mogelijke veranderingen. Zo kan voor jongeren de WIJ-norm als referentiekader in het kader van de langdurigheidstoeslag, de bijzondere bijstand of de minimaregelingen worden gehanteerd. Eventuele aanpassingen worden bij voorkeur gerealiseerd per 1 juli 2010, na het verstrijken van het overgangsrecht WWB..

Mandatering van bevoegdheden

Door de inwerkingtreding van de WIJ ontstaat er een geheel nieuwe 'set' van rechten en plichten, zowel voor gemeenten als voor jongeren. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van de WIJ, zo ook voor het nemen van besluiten en andere handelingen die daarvoor nodig zijn (artikel 11 WIJ). De bevoegdheid om namens het dagelijks bestuur te kunnen optreden dient door het dagelijks bestuur opgenomen te worden in het Mandaat- en volmachtbesluit 2009 en het Mandaat-, volmacht- en machtigenregister behorend bij dat besluit. Het DB heeft inmiddels besloten in principe in te stemmen met een WIJ-mandaat overeenkomstig de regeling die in het kader van de WWB is getroffen.

Voorstel:

- Overgaan tot vaststelling van de voorliggende conceptverordeningen.
- Hierbij het voorbehoud maken dat deze vaststelling eerst definitief is en de verordeningen pas gepubliceerd en toegepast kunnen worden, nadat de GR-gemeenteraden besloten hebben deze bevoegdheid over te dragen aan het AB .